ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 26ης Ιανουαρίου 2017 *

«Προστασία της υγείας και της ασφάλειας των καταναλωτών και των εργαζομένων — Οδηγία 2006/42/ΕΚ — Ρήτρα διασφαλίσεως — Εθνικό μέτρο αποσύρσεως χλοοκοπτικής μηχανής από την αγορά και απαγορεύσεως διαθέσεώς της στην αγορά– Απαιτήσεις που αφορούν τις διατάξεις προστασίας — Διαδοχικές μορφές εναρμονισμένου προτύπου — Ασφάλεια δικαίου — Διαδοχικές μορφές εναρμονισμένου προτύπου — Απόφαση της Επιτροπής κηρύττουσα το μέτρο δικαιολογημένο — Πλάνη περί το δίκαιο»

Στην υπόθεση T-474/15,

Global Garden Products Italy SpA (GGP Italy), με έδρα το Castelfranco Veneto (Ιταλία), εκπροσωπούμενη από τους A. Villani, L. D'Amario και M. Caccialanza, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τους G. Braga da Cruz και L. Cappelletti, στη συνέχεια, από τους G. Braga da Cruz και C. Zadra,

καθής,

υποστηριζόμενης από τη

Δημοκρατία της Λεττονίας, εκπροσωπούμενη από τον I. Kalniņš και την D. Pelše,

παρεμβαίνουσα,

με αντικείμενο προσφυγή δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, με αίτημα την ακύρωση της εκτελεστικής αποφάσεως (ΕΕ) 2015/902 της Επιτροπής, της 10ης Ιουνίου 2015, σχετικά με μέτρο που έλαβε η Λεττονία σύμφωνα με την οδηγία 2006/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την απαγόρευση της διάθεσης στην αγορά χλοοκοπτικής μηχανής που κατασκευάζεται από την GGP Italy SpA (ΕΕ 2015, L 147, σ. 22),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Gervasoni, προεδρεύοντα, L. Madise (εισηγητή) και Z. Csehi, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, κύριος διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 21ης Σεπτεμβρίου 2016,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Οι διατάξεις του άρθρου 11 της οδηγίας 2006/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, σχετικά με τα μηχανήματα και την τροποποίηση της οδηγίας 95/16/ΕΚ (αναδιατύπωση) (ΕΕ 2006, L 157, σ. 24), προβλέπουν ρήτρα διασφαλίσεως, σύμφωνα με την οποία, μεταξύ άλλων, το κράτος μέλος που διαπιστώνει ότι μηχάνημα, κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας, συνεπάγεται κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια προσώπων λαμβάνει όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για την πρόληψη των κινδύνων αυτών και ενημερώνει συναφώς την Επιτροπή, προκειμένου αυτή να εξετάσει εάν τα εν λόγω μέτρα είναι δικαιολογημένα και να γνωστοποιήσει τη σχετική απόφασή της στο σύνολο των κρατών μελών.

2 Η προσφεύγουσα, Global Garden Products Italy SpA (GGP Italy), κατασκευάζει μηχανήματα κηπουρικής. Μεταξύ άλλων, έχει κατασκευάσει την επονομαζόμενη «Stiga Collector 35 EL (C 350, 297352654/S13)» ηλεκτρική χλοοκοπτική μηχανή (στο εξής: επίμαχη χλοοκοπτική μηχανή), την οποία, όπως αναφέρει, εξήγαγε σε πολλά κράτη μέλη, μεταξύ των οποίων στη Λεττονία.

3 Σύμφωνα με τη συνταγείσα από την προσφεύγουσα, με ημερομηνία 3 Σεπτεμβρίου 2012, δήλωση συμμορφώσεως «ΕΚ» της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής προς τις διατάξεις της οδηγίας 2006/42, το μηχάνημα αποτέλεσε αντικείμενο ελέγχου συμμορφώσεως, με θετικά αποτελέσματα, εκ μέρους του κοινοποιημένου φορέα, κατά την έννοια του άρθρου 14 της αυτής οδηγίας, ήτοι της TÜV Rheinland LGA Products GmbH. Ο φορέας αυτός αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στο εναρμονισμένο πρότυπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (Cenelec) EN 60335-2-77:2006, που τιτλοφορείται: «Ηλεκτρικές συσκευές οικιακής και παρόμοιας χρήσης– Ασφάλεια – Μέρος 2-77: Ειδικές απαιτήσεις για χορτοκοπτικές μηχανές ελεγχόμενες με το πόδι που λειτουργούν με τάση δικτύου [IEC 60355-2-77:1996 (τροποποιημένο)]».

4 Σκοπός του εναρμονισμένου προτύπου EN 60335-2-77:2006 ήταν να καταστήσει δυνατό να τεκμαίρεται, για τις συσκευές που αφορούσε και οι οποίες ήταν σύμφωνες προς το πρότυπο αυτό, η συμμόρφωσή τους προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που παρατίθενται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 98/37ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την προσέγγιση της νομοθεσίας των κρατών μελών σχετικά με τις μηχανές (ΕΕ 1998, L 207, σ. 1), η οποία αντικαταστάθηκε από την οδηγία 2006/42. Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων της διαφοράς, πρέπει να διευκρινισθεί ότι το σημείο 1.3.8 του εν λόγω παραρτήματος καλύπτει την «επιλογή προστασίας για τους κινδύνους από κινητά στοιχεία» και ορίζει προδιαγραφές όσον αφορά τους τύπους προφυλακτήρων ή συστημάτων προστασίας αναλόγως του αν τα κινητά στοιχεία των συσκευών επιτελούν λειτουργία μεταδόσεως ή συμβάλλουν στην εργασία. Το σημείο 1.4.1 του αυτού παραρτήματος ορίζει τις γενικές απαιτήσεις για τους προφυλακτήρες και τα συστήματα προστασίας που πρέπει, μεταξύ άλλων, «να ευρίσκονται σε επαρκή απόσταση από την επικίνδυνη ζώνη». Εντούτοις, το εναρμονισμένο πρότυπο EN 60335-2-77:2006 δεν προέβλεπε, συναφώς, συγκεκριμένη ελάχιστη απόσταση μεταξύ της άκρης του κινητού οργάνου κοπής και του οπίσθιου τοιχώματος του περιβλήματος του οργάνου κοπής (σημείο 20.103.1.1).

5 Τον Απρίλιο του 2013, το Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (Κέντρο προστασίας των δικαιωμάτων των καταναλωτών, Λεττονία), που έχει οριστεί από τη Δημοκρατία της Λεττονίας ως αρμόδια αρχή εποπτείας της αγοράς, κατά την έννοια του άρθρου 4 της οδηγίας 2006/42, συνέλεξε δείγματα της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής από διανομέα εγκατεστημένο στη Λεττονία. Η ενέργεια αυτή εντασσόταν στο πλαίσιο κοινής δράσεως σχετικής με την εποπτεία των χλοοκοπτικών μηχανών που διατίθενται στην αγορά, αναληφθείσας το 2011 κατόπιν πρωτοβουλίας του Prosafe (Product Safety

Forum of Europe, Ευρωπαϊκού φόρουμ για την ασφάλεια των προϊόντων), ενώσεως στην οποία μετέχουν, μεταξύ άλλων, εθνικές αρχές όπως το Κέντρο προστασίας των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

6 Το Slovenski institut za kakovost in meroslovje (Σλοβενικό ινστιτούτο για την ποιότητα και τη μετρολογία) της Λιουμπλιάνας, κοινοποιημένος φορέας κατά την έννοια του άρθρου 14 της οδηγίας 2006/42, έλεγξε ένα συλλεγέν δείγμα της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής, κατασκευασθέν το 2013. Από την έκθεση ελέγχου προκύπτει ότι ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε βάσει, μεταξύ άλλων, των απαιτήσεων της εν λόγω οδηγίας και των διατάξεων του εναρμονισμένου προτύπου της Cenelec EN 60335-2-77:2010, το αντικείμενο του οποίου ταυτίζεται με αυτό του προγενέστερου εναρμονισμένου προτύπου EN 60335-2-77:2006, που προαναφέρθηκε στις σκέψεις 3 και 4.

7 Το Σλοβενικό ινστιτούτο για την ποιότητα και τη μετρολογία επισήμανε τη μη συμμόρφωση της εν λόγω μηχανής προς τις διατάξεις του εναρμονισμένου προτύπου EN 60335-2-77:2010 όσον αφορά την απόσταση μεταξύ της άκρης του κινητού οργάνου κοπής και του οπίσθιου τοιχώματος του περιβλήματος του οργάνου κοπής. Η απόσταση αυτή μετρήθηκε στα 87 mm, ενώ το σημείο 20.107.1.1 του εν λόγω προτύπου ορίζει συγκεκριμένα ελάχιστη απόσταση 120 mm. Από τη διαπίστωση αυτή, ο φορέας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις των σημείων 1.3.8 και 1.4.1 του παραρτήματος Ι της οδηγίας 2006/42. Τα σημεία αυτά έχουν το ίδιο αντικείμενο με τα ταυτάριθμα σημεία του παραρτήματος Ι της οδηγίας 98/37, μνεία των οποίων έγινε στη σκέψη 4, και έχουν την ίδια διατύπωση όσον αφορά την απαίτηση σύμφωνα με την οποία οι προφυλακτήρες και οι προστατευτικές διατάξεις πρέπει «να ευρίσκονται σε επαρκή απόσταση από την επικίνδυνη ζώνη». Η έκθεση του φορέα παρελήφθη από το Κέντρο προστασίας των δικαιωμάτων των καταναλωτών (στο εξής: λεττονικές αρχές) στις 9 Οκτωβρίου 2013.

8 Με έγγραφο της 3ης Δεκεμβρίου 2013, οι λεττονικές αρχές κάλεσαν τον διανομέα της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής στη Λεττονία να προβεί σε οικειοθελείς ενέργειες ώστε «να αποτραπεί η διανομή στη χώρα χλοοκοπτικής μηχανής που δεν είναι επαρκώς ασφαλής».

9 Με έγγραφο της 12ης Δεκεμβρίου 2013, οι λεττονικές αρχές γνωστοποίησαν επίσης στην προσφεύγουσα το αποτέλεσμα του διενεργηθέντος ελέγχου της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής και τη διαπιστωθείσα μη συμμόρφωση όσον αφορά την απόσταση μεταξύ της άκρης του κινητού οργάνου κοπής και του οπίσθιου τοιχώματος του προφυλακτήρα. Της ζήτησαν να δώσει εξηγήσεις ως προς αυτή τη μη συμμόρφωση, να εξηγήσει ποια μέτρα σκόπευε να λάβει και να αναφέρει για ποιο λόγο η δήλωση συμμορφώσεως «ΕΚ» αναφερόταν στο εναρμονισμένο πρότυπο EN 60335-2-77:2006, το οποίο εφαρμοζόταν, κατά την άποψή τους, έως το 2011, ενώ η μηχανή είχε κατασκευασθεί το 2013. Η έκθεση του Σλοβενικού ινστιτούτου για την ποιότητα και τη μετρολογία είχε επισυναφθεί στο έγγραφο.

10 Στο πλαίσιο των επαφών που είχε στη συνέχεια με τις λεττονικές αρχές, η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι το εναρμονισμένο πρότυπο EN 60335-2-77:2010 αντικατέστησε οριστικώς το εναρμονισμένο πρότυπο EN 60335-2-77:2006 το πρώτον την 1η Σεπτεμβρίου 2013, ότι η επίμαχη χλοοκοπτική μηχανή είχε παύσει από την ίδια αυτή ημερομηνία να κατασκευάζεται και ότι ήταν σύμφωνη προς το εναρμονισμένο πρότυπο EN 60335-2-77:2006. Η προσφεύγουσα παραδέχθηκε ότι στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της 8ης Απριλίου 2011, όπου δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά το εναρμονισμένο πρότυπο EN 60335-2-77:2010 (ΕΕ 2011, C 110, σ. 52), τα στοιχεία αναφοράς του αντικατασταθέντος εναρμονισμένου προτύπου καθώς και η ημερομηνία λήξεως της ισχύος του αναγνωριζομένου βάσει του εν λόγω προτύπου τεκμηρίου συμμορφώσεως είχαν παραλειφθεί από τον πίνακα των τίτλων και στοιχείων αναφοράς των εναρμονισμένων προτύπων. Υπογράμμισε, ωστόσο, ότι η στήλη του πίνακα που αφορούσε την ημερομηνία αυτή περιελάμβανε μια σημείωση 1, σύμφωνα με την οποία «[γ]ενικά, η ημερομηνία λήξεως της ισχύος του τεκμηρίου συμμόρφωσης είναι η ημερομηνία απόσυρσης (“dow”), η οποία καθορίζεται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Τυποποίησης» αλλά ότι «εφιστάτ[ο] η προσοχή των χρηστών των προτύπων αυτών στο γεγονός ότι σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, αυτό μπορεί να αλλάξει». Η προσφεύγουσα παρέπεμψε, συναφώς, στις

πληροφορίες που περιλαμβάνονταν στο ίδιο το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2010 και σε αυτές που αναφέρονταν στον δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τυποποίησης (CEN), σύμφωνα με τις οποίες η προβλεπόμενη ημερομηνία αποσύρσεως (dow) (στο εξής: ημερομηνία αποσύρσεως) ήταν εν προκειμένω η 1η Σεπτεμβρίου 2013.

11 Από την πλευρά τους, οι λεττονικές αρχές υπογράμμισαν, αναφερόμενες στην οδηγία 2006/42, ότι το άρθρο 5 προέβλεπε ότι, πριν από τη διάθεση του μηχανήματος στην αγορά, ο κατασκευαστής ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός του έπρεπε να εξασφαλίσει ότι το μηχάνημα πληρούσε τις σχετικές βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που εξειδικεύονται στην αυτή οδηγία. Υπενθύμισαν ότι αυτό μπορούσε, σύμφωνα με το άρθρο 7 της αυτής οδηγίας, να γίνει με δήλωση συμμορφώσεως προς εναρμονισμένο πρότυπο, δημοσιευθέν στην Επίσημη Εφημερίδα, το οποίο αφορούσε το οικείο μηχάνημα, συνεπαγόμενης τεκμήριο συμμορφώσεως προς τις εν λόγω απαιτήσεις. Ελλείψει της δηλώσεως αυτής, ο ενδιαφερόμενος θα έπρεπε να αποδείξει με άλλο μέσο την τήρηση των απαιτήσεων αυτών σε βαθμό τουλάχιστον ισοδύναμο προς αυτόν που συνεπάγεται η τήρηση του εναρμονισμένου προτύπου. Οι λεττονικές αρχές προσέθεσαν ότι, δεδομένου ότι το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2010 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 8 Απριλίου 2011, κατά τα έτη 2012 και 2013, έτος της δηλώσεως συμμορφώσεως «ΕΚ» της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής και έτος κατασκευής του ελεγχθέντος δείγματος, αντιστοίχως, το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006 δεν ετύγχανε πλέον εφαρμογής και η συμμόρφωση προς αυτό δεν συνεπαγόταν πλέον τεκμήριο συμμορφώσεως προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας. Το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2010 ήταν, βεβαίως, πιο απαιτητικό από το προγενέστερο, αλλά αντιπροσώπευε την «εξέλιξη της τεχνικής» στον οικείο τομέα. Η έκθεση ελέγχου του Σλοβενικού ινστιτούτου για την ποιότητα και τη μετρολογία καταδεικνύει επίσης ότι ο βαθμός ασφαλείας της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής δεν ήταν τουλάχιστον ισοδύναμος με αυτόν που συνεπάγεται η τήρηση του εφαρμοστέου εναρμονισμένου προτύπου. Οι λεττονικές αρχές ανακοίνωσαν στις 19 Μαρτίου 2014 ότι επρόκειτο να απαγορεύσουν την πώληση της επίμαχης μηχανής.

12 Τον Μάιο του 2014, δημοσιεύτηκε ανακοίνωση που αφορούσε την επίμαχη χλοοκοπτική μηχανή στο RAPEX (κοινοτικό σύστημα ταχείας ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με επικίνδυνα μη εδώδιμα προϊόντα). Το σύστημα αυτό, που προβλέπεται στην οδηγία 2001/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 2001, για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων (ΕΕ 2002, L 11, σ. 4), απαιτεί τη συνεργασία της Επιτροπής και των αρχών προστασίας των καταναλωτών των κρατών μελών καθώς και των λοιπών συμβαλλόμενων στη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο κρατών. Παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να καταρτίζει και να δημοσιεύει κάθε εβδομάδα κατάλογο των προϊόντων που ενέχουν σοβαρό κίνδυνο για την υγεία και την ασφάλεια των καταναλωτών, βάσει κοινοποιήσεων των εθνικών αρχών.

13 Η αφορώσα την επίμαχη χλοοκοπτική μηχανή ανακοίνωση στο RAPEX αναφέρεται, εντούτοις, σε «άλλο επίπεδο κινδύνου» και όχι σε «σοβαρό κίνδυνο», όπως για τα λοιπά προϊόντα που μνημονεύονται στον εβδομαδιαίο κατάλογο. Ο προσδιοριζόμενος κίνδυνος είναι ο κίνδυνος κοψίματος και αναφέρεται ότι «[ο]ι λεπίδες δεν είναι επαρκώς προστατευμένες», ότι «κατά συνέπεια είναι δυνατόν κανείς να κοπεί στα πόδια ή στα χέρια κατά τη χρήση ή τη διενέργεια της συντηρήσεως» και ότι «[τ]ο προϊόν δεν τηρεί τις απαιτήσεις της οδηγίας σχετικά με τα μηχανήματα και το σχετικό εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77». Προστίθεται ότι ελήφθησαν εθελοντικά μέτρα αποσύρσεως από την αγορά.

14 Πρέπει να διευκρινιστεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 της οδηγίας 2001/95, ως απόσυρση νοείται κάθε μέτρο με σκοπό να εμποδιστεί η διανομή, η έκθεση και η προσφορά επικίνδυνου προϊόντος στους καταναλωτές και ότι η απόσυρση διακρίνεται από την ανάκληση, η οποία ορίζεται ως κάθε μέτρο που αποβλέπει στην επιστροφή ενός επικίνδυνου προϊόντος, το οποίο ο παραγωγός ή ο διανομέας του έχει ήδη προμηθεύσει ή διαθέσει στους καταναλωτές.

15 Με επιστολή της 11ης Ιουνίου 2014, ο διανομέας της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής στη Λεττονία δήλωσε στις λεττονικές αρχές ότι η μηχανή είχε αποσυρθεί από την αγορά. Εξάλλου, με επιστολή της 28ης Αυγούστου 2014, η προσφεύγουσα επιβεβαίωσε ότι, προκειμένου να αποσυρθεί από το RAPEX η ανακοίνωση που αφορούσε το προϊόν της, η οποία υπήρχε κίνδυνος να θίξει τη φήμη της, απέσυρε από τη λεττονική αγορά την επίμαχη χλοοκοπτική μηχανή και δήλωσε ότι αυτή δεν κατασκευαζόταν πλέον ούτε διετίθετο στην αγορά ολόκληρης της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την 1η Σεπτεμβρίου 2013.

16 Την 1η Ιουλίου 2014, οι λεττονικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή, βάσει του άρθρου 11, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/42, εθελοντικό μέτρο αποσύρσεως από την αγορά και μη διαθέσεως στην αγορά της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού περί ρήτρας διασφαλίσεως προβλέπουν τα εξής:

«1. Όταν κράτος μέλος διαπιστώσει ότι μηχάνημα, το οποίο καλύπτεται από την παρούσα οδηγία, φέρει τη σήμανση “CE”, συνοδεύεται από τη δήλωση συμμόρφωσης ΕΚ και χρησιμοποιείται σύμφωνα με τον προορισμό του ή υπό λογικά προβλέψιμες συνθήκες, ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την υγεία και ασφάλεια προσώπων […], λαμβάνει όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για την απόσυρση του εν λόγω μηχανήματος από την αγορά, για την απαγόρευση της διάθεσής του στην αγορά ή/και της έναρξης χρήσης του ή για τον περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας του.

2. Το κράτος μέλος γνωστοποιεί αμέσως στην Επιτροπή και τα υπόλοιπα κράτη μέλη τα μέτρα αυτά, εκθέτοντας τους λόγους της απόφασής του, και ιδίως αν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε:

α) τη μη τήρηση των βασικών απαιτήσεων [υγείας και ασφάλειας που προβλέπονται στο παράρτημα Ι]·

[…]

3. Η Επιτροπή διαβουλεύεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη αμελλητί.

Μετά τη διαβούλευση αυτή, η Επιτροπή εξετάζει εάν τα μέτρα που έλαβαν τα κράτη μέλη είναι δικαιολογημένα και γνωστοποιεί την απόφασή της στο κράτος μέλος που ανέλαβε την πρωτοβουλία, στα λοιπά κράτη μέλη, και στον κατασκευαστή ή τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του.

[…]

5. Εάν μηχάνημα δεν πληροί τις προδιαγραφές και είναι εφοδιασμένο με σήμανση “CE”, το αρμόδιο κράτος μέλος λαμβάνει τα ενδεδειγμένα μέτρα έναντι οποιουδήποτε επέθεσε τη σήμανση και ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή. Η Επιτροπή ενημερώνει τα λοιπά κράτη μέλη.

6. Η Επιτροπή μεριμνά για την ενημέρωση των κρατών μελών όσον αφορά την πορεία και τα αποτελέσματα της διαδικασίας.»

17 Το έντυπο κοινοποιήσεως των λεττονικών αρχών επισημαίνει έλλειψη συμμορφώσεως προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στα σημεία 1.3.8 και 1.4.1 του παραρτήματος Ι της οδηγίας 2006/42, όσον αφορά τους προφυλακτήρες και τις προστατευτικές διατάξεις για τα κινητά στοιχεία, το περιεχόμενο των οποίων υπομνήσθηκε ανωτέρω, στις σκέψεις 4 και 7. Διευκρινίζει ότι πραγματοποιήθηκε έλεγχος υπό το πρίσμα των διατάξεων του εναρμονισμένου προτύπου ΕΝ 60335-2-77:2010 και προέκυψε, συναφώς, ανεπαρκής απόσταση μεταξύ της άκρης του κινητού οργάνου κοπής και του οπίσθιου τοιχώματος του περιβλήματος του οργάνου κοπής, η οποία επηρεάζει την κανονική λειτουργία της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής. Το έντυπο αναφέρει επίσης ότι ο διανομέας έλαβε εθελοντικά μέτρα αποσύρσεως από την αγορά και μη διαθέσεως στην αγορά και ότι ο κατασκευαστής ενημερώθηκε με επιστολή της 12ης Δεκεμβρίου 2013. Στο έντυπο είχε επισυναφθεί η έκθεση ελέγχου του προαναφερθέντος στη σκέψη 7 Σλοβενικού ινστιτούτου για την ποιότητα και τη μετρολογία.

18 Με έγγραφο της 24ης Σεπτεμβρίου 2014, η Επιτροπή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/42 και κάνοντας λόγο για απαγόρευση διαθέσεως στην αγορά, κάλεσε την προσφεύγουσα να υποβάλει τις παρατηρήσεις της κατόπιν της κοινοποιήσεως των λεττονικών αρχών και αναφέρθηκε στα σημεία μη συμμορφώσεως προς το πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2010 που επισημάνθηκαν με την έκθεση ελέγχου του Σλοβενικού ινστιτούτου για την ποιότητα και τη μετρολογία. Με το έγγραφο αυτό, η Επιτροπή πρότεινε στην προσφεύγουσα συνάντηση με τις υπηρεσίες της.

19 Με επιστολή της 4ης Οκτωβρίου 2014, η προσφεύγουσα απάντησε στην Επιτροπή ότι η επίμαχη χλοοκοπτική μηχανή είχε παύσει να κατασκευάζεται από την 1η Σεπτεμβρίου 2013 και ότι δεν διετίθετο πλέον στο εμπόριο, ειδικότερα δε ότι το προϊόν είχε αποσυρθεί από τους διανομείς και τους μεταπωλητές στη Λεττονία. Η προσφεύγουσα προσέθεσε ότι, κατά την άποψή της, η επίμαχη χλοοκοπτική μηχανή πληρούσε τις απαιτήσεις της «οδηγίας σχετικά με τα μηχανήματα» που ίσχυε κατά τον χρόνο της κατασκευής της και της διαθέσεώς της στην αγορά.

20 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή εξέδωσε στις 10 Ιουνίου 2015 την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2015/902, σχετικά με μέτρο που έλαβε η Λεττονία σύμφωνα με την οδηγία 2006/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την απαγόρευση της διάθεσης στην αγορά χλοοκοπτικής μηχανής που κατασκευάζεται από την GGP Italy SpA (ΕΕ 2015, L 147, σ. 22, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

21 Στην προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στην κοινοποίηση των λεττονικών αρχών και επισήμανε ότι οι αρχές αυτές είχαν λάβει μέτρο για την απαγόρευση της διαθέσεως της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής στην αγορά, ότι η μηχανή αυτή έφερε τη σήμανση «CE», σύμφωνα με την οδηγία 2006/42, ότι δεν πληρούσε, ωστόσο, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στα σημεία 1.3.8 και 1.4.1 του παραρτήματος Ι της εν λόγω οδηγίας «επειδή η απόσταση μεταξύ του οπίσθιου τοιχώματος της μηχανής και του άκρου των λεπίδων [ήταν] πολύ μικρή, με αποτέλεσμα την ανεπαρκή ασφάλεια κατά τη λειτουργία της μηχανής», ότι ο κατασκευαστής είχε αναφερθεί σε οικειοθελή απόσυρση από τη λεττονική αγορά και ότι ήταν σκόπιμο να θεωρηθεί δικαιολογημένο το ληφθέν εθνικό μέτρο. Ως αποδέκτες της προσβαλλομένης αποφάσεως ορίστηκαν τα κράτη μέλη.

22 Τον Ιούλιο του 2015, οι σουηδικές αρχές, αναφερόμενες στην προσβαλλομένη απόφαση, προέβησαν σε δημοσίευση αναφέρουσα ότι η επίμαχη χλοοκοπτική μηχανή δεν μπορούσε ούτε να πωληθεί ούτε να χρησιμοποιηθεί.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

23 Η προσφεύγουσα, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 17 Αυγούστου 2015, άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

24 Με χωριστό δικόγραφο, που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 16 Οκτωβρίου 2015, η προσφεύγουσα υπέβαλε επίσης αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, ζητώντας να ανασταλεί η εκτέλεση της προσβαλλομένης αποφάσεως και να διαταχθεί οποιοδήποτε άλλο μέτρο κρινόταν σκόπιμο. Με διάταξη της 10ης Δεκεμβρίου 2015, GGP Italy κατά Επιτροπής (T-474/15, EU:T:2015:958), ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου απέρριψε την αίτηση αυτή και επιφυλάχθηκε ως προς τα δικαστικά έξοδα.

25 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 16 Νοεμβρίου 2015, η Δημοκρατία της Λεττονίας ζήτησε να παρέμβει προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής. Με απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2015 ο πρόεδρος του δευτέρου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου επέτρεψε την εν λόγω παρέμβαση.

26 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

27 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 21ης Σεπτεμβρίου 2016.

28 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

— να διατάξει κάθε άλλο αναγκαίο κατά την κρίση του μέτρο·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

29 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

30 Η Δημοκρατία της Λεττονίας ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή.

Σκεπτικό

Επί του παραδεκτού του αιτήματος να «διατάξει» το Γενικό Δικαστήριο «κάθε άλλο αναγκαίο κατά την κρίση του μέτρο»

31 Από το άρθρο 21 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που τυγχάνει εφαρμογής στο Γενικό Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 53 του εν λόγω Οργανισμού, καθώς και από το άρθρο 76 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου προκύπτει ότι σε κάθε εισαγωγικό της δίκης έγγραφο πρέπει να διευκρινίζονται σαφώς και επακριβώς το αντικείμενο της διαφοράς, τα αιτήματα καθώς και η συνοπτική έκθεση των προβαλλόμενων επιχειρημάτων ώστε ο καθού να δύναται να προετοιμάσει την άμυνά του και το Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχό του. Επομένως, τα αιτήματα του δικογράφου της προσφυγής πρέπει να διατυπώνονται κατά τρόπο σαφή και αδιαμφισβήτητο, ώστε ο δικαστής να μην αποφανθεί ultra petita ή να μην παραλείψει να αποφανθεί επί αιτιάσεως (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 14ης Δεκεμβρίου 1962, Meroni κατά Ανωτάτης Αρχής, 46/59 και 47/59, EU:C:1962:44, σ. 797· της 10ης Μαΐου 2012, Επιτροπή κατά Εσθονίας, C-39/10, EU:C:2012:282, σκέψη 24, και διάταξη της 13ης Απριλίου 2011, Planet κατά Επιτροπής, T-320/09, EU:T:2011:172, σκέψη 22).

32 Ωστόσο, εν προκειμένω, το υποβληθέν από την προσφεύγουσα αίτημα να «διατάξει» το Γενικό Δικαστήριο «οποιοδήποτε άλλο μέτρο κρίνει αναγκαίο» προφανώς δεν πληροί τις παρατιθέμενες στην προηγούμενη σκέψη απαιτήσεις. Κατά συνέπεια, είναι απαράδεκτο.

Επί της ουσίας

33 Προς στήριξη της προσφυγής ακυρώσεως που άσκησε, η προσφεύγουσα προβάλλει δύο λόγους ακυρώσεως. Αφενός, κατ' ουσίαν, συνέτρεξε παράβαση του άρθρου 20 της οδηγίας 2006/42, στο μέτρο που η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλομένη απόφαση ακολουθώντας διαδικασία η οποία δεν ήταν σύμφωνη προς τις επιταγές του εν λόγω άρθρου, που αποσκοπούν στη διασφάλιση των δικαιωμάτων άμυνας των ενδιαφερομένων. Αφετέρου, συνέτρεξε επίσης παράβαση του άρθρου 5, παράγραφος 1, του άρθρου 6, παράγραφος 1, του άρθρου 7 και του άρθρου 11 της αυτής οδηγίας,

που περιέχουν τις διατάξεις οι οποίες έχουν ως σκοπό να παράσχουν στους κατασκευαστές μηχανημάτων τη δυνατότητα να αποδείξουν τη συμμόρφωση των προϊόντων τους προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας και προς τις λοιπές επιταγές της εν λόγω οδηγίας και, συνεπώς, να τα διαθέσουν ελεύθερα στο εμπόριο εντός της Ένωσης καθώς και να επιτρέψουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, στις δημόσιες αρχές να λάβουν μέτρα διασφαλίσεως.

Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από παράβαση του άρθρου 20 της οδηγίας 2006/42

34 Το άρθρο 20 της οδηγίας 2006/42 ορίζει τα εξής:

«Οποιοδήποτε μέτρο λαμβανόμενο κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας περιορίζον τη διάθεση στην αγορά ή/και την έναρξη χρήσης μηχανήματος που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, αιτιολογείται επακριβώς. Το μέτρο αυτό κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο, το συντομότερο δυνατόν, ο οποίος, ταυτοχρόνως, ενημερώνεται για τα ένδικα μέσα που διαθέτει δυνάμει του ισχύοντος δικαίου στο οικείο κράτος μέλος, καθώς και για τις σχετικές προθεσμίες για την άσκησή τους.»

35 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, συναφώς, ότι δεν της κοινοποιήθηκε η απόφαση των λεττονικών αρχών περί αποσύρσεως από την αγορά και περί απαγορεύσεως διαθέσεως της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής στην αγορά, βάσει της οποίας η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση. Στο υπόμνημα παρεμβάσεως της Λεττονικής Κυβερνήσεως επισημαίνεται, εξάλλου, ότι ουδεμία οριστική δεσμευτική απόφαση είχε ληφθεί πριν επιληφθεί η Επιτροπή. Η Επιτροπή επιβεβαίωσε, συνεπώς, μια ανύπαρκτη απόφαση και η προσβαλλόμενη απόφαση είναι και για τον λόγο αυτό μη νόμιμη. Κατά συνέπεια, δεν τηρήθηκε καμία από τις επιταγές του άρθρου 20 της οδηγίας 2006/42. Ειδικότερα, λαμβανομένων υπόψη όσων προεξετέθησαν, δεν υπήρξε ούτε ενημέρωση για τα ένδικα βοηθήματα στη Λεττονία, ούτε δυνατότητα ασκήσεως των ενδίκων αυτών βοηθημάτων. Όπως προκύπτει από το υπόμνημα αντικρούσεως, η Επιτροπή περιορίστηκε, λαμβάνοντας υπόψη μόνον το έντυπο που της απέστειλαν οι λεττονικές αρχές, σε έναν αμιγώς τυπικό έλεγχο της προβαλλόμενης κοινοποιήσεως, εκ μέρους των αρχών αυτών, των ληφθέντων όσον αφορά την επίμαχη χλοοκοπτική μηχανή μέτρων προς τον διανομέα στη Λεττονία και προς τον παραγωγό. Στην πράξη, οι αναφορές του εντύπου αυτού είναι διφορούμενες, ακόμη δε και ανακριβείς ή αντιφατικές προς τις εξηγήσεις που έδωσε η Λεττονική Κυβέρνηση με το υπόμνημά της παρεμβάσεως, ιδίως όσον αφορά το ληφθέν έναντι του διανομέα μέτρο και την κοινοποίησή του στον παραγωγό, και δεν ανταποκρίνονται εξάλλου, όσον αφορά τη φύση του μέτρου αυτού, σε όσα δέχθηκε η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση. Συγκεκριμένα, η προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται μόνον σε απαγόρευση διαθέσεως στην αγορά και όχι σε απόσυρση από την αγορά, όπως μνημονεύεται, ωστόσο, στο έντυπο.

36 Κατά την άποψη της Επιτροπής, αυτός ο λόγος ακυρώσεως δεν αφορά την προσβαλλόμενη απόφαση, αλλά το μέτρο που έλαβαν οι λεττονικές αρχές. Κατά συνέπεια είναι απαράδεκτος. Επικουρικώς, η Επιτροπή εκθέτει ότι δεν οφείλει, στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 11 της οδηγίας 2006/42 περί του μηχανισμού διασφαλίσεως που κινείται με πρωτοβουλία κράτους μέλους, να προβαίνει σε έλεγχο, από κάθε άποψη, της νομιμότητας των εθνικών μέτρων -έλεγχο που απόκειται στα εθνικά δικαστήρια– αλλά να ελέγχει κατά πόσον τα μέτρα αυτά είναι ή όχι δικαιολογημένα επί της ουσίας. Η Επιτροπή αναφέρεται, συναφώς, στην απόφαση της 15ης Ιουλίου 2015, CSF κατά Επιτροπής (T-337/13, EU:T:2015:502, σκέψη 100). Η Επιτροπή προσθέτει ότι η προσφεύγουσα, όταν τη ρώτησε, δεν της ανέφερε την ύπαρξη διαδικαστικών προβλημάτων με τις εθνικές αρχές. Το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται μόνον σε απαγόρευση διαθέσεως στην αγορά και όχι σε απόσυρση από την αγορά οφείλεται στο ότι η ίδια η προσφεύγουσα έλαβε μέτρα αποσύρσεως από την αγορά, τα οποία ανακοινώθηκαν ήδη στις 28 Αυγούστου 2014 στις λεττονικές αρχές, και ότι σκοπός της αποφάσεως ήταν να απαγορεύσει ενδεχόμενη εκ νέου διάθεση της επίμαχης μηχανής στην αγορά σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ένωσης.

37 Από την πλευρά της, η Λεττονική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι λεττονικές αρχές συμμορφώθηκαν προς την εθνική διαδικασία και ότι, με το από 19 Μαρτίου 2014 έγγραφό τους, που μνημονεύεται ανωτέρω στη σκέψη 11, αιτιολόγησαν την άποψή τους και ανήγγειλαν τη λήψη περιοριστικού μέτρου. Εντούτοις, δεν έλαβαν οριστικό μέτρο δεκτικό προσφυγής ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, προκειμένου να αναμείνουν την επιβεβαίωση ή μη της απόψεώς τους από την Επιτροπή, στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 11 της οδηγίας 2006/42.

38 Πρέπει, κατ' αρχάς, να γίνει δεκτό, αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει κατά κύριο λόγο η Επιτροπή, ότι ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως βάλλει κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως και όχι κατά του μέτρου που έλαβαν οι λεττονικές αρχές, έστω και αν στηρίζεται σε επικρίσεις κατά της συμπεριφοράς των αρχών αυτών. Πράγματι, προβάλλεται ως λόγος ακυρώσεως στο πλαίσιο προσφυγής κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως και με αυτόν προσάπτεται στην Επιτροπή ότι, κρίνοντας δικαιολογημένο εθνικό μέτρο που είχε ληφθεί κατά παράβαση του άρθρου 20 της οδηγίας 2006/42, παρέβη τη διάταξη αυτή. Κατά συνέπεια, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να κριθεί απαράδεκτος, ούτε να θεωρηθεί εξαρχής αλυσιτελής, όπως υποστήριξε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

39 Επί της ουσίας, επιβάλλεται να υπομνησθεί, όπως έχει κριθεί με την απόφαση της 15ης Ιουλίου 2015, CSF κατά Επιτροπής (T-337/13, EU:T:2015:502, σκέψη 100), την οποία μνημονεύει η Επιτροπή, ότι δεν απόκειται στην Επιτροπή, στο πλαίσιο αποφάσεως, όπως η προσβαλλόμενη, εκδιδομένης βάσει του άρθρου 11, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/42, να ελέγχει, από όλες τις απόψεις, τη νομιμότητα των εθνικών μέτρων που οδηγούν σε εφαρμογή της ρήτρας διασφαλίσεως που προβλέπει το εν λόγω άρθρο. Συναφώς, το άρθρο 20 της εν λόγω οδηγίας, την παράβαση του οποίου επικαλείται η προσφεύγουσα, αναφέρεται ρητώς στα «ένδικα μέσα που διαθέτει [ο ενδιαφερόμενος] δυνάμει του ισχύοντος δικαίου στο οικείο κράτος μέλος», πράγμα που υποδηλώνει, αφενός, ότι το άρθρο αυτό αφορά τα εθνικά μέτρα που λαμβάνονται βάσει της οδηγίας και, αφετέρου, ότι ο έλεγχός τους απόκειται στα εθνικά δικαστήρια. Κατά συνέπεια, το εν λόγω άρθρο δεν επιβάλλει υποχρεώσεις στην Επιτροπή.

40 Στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 11, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/42, ο κύριος ρόλος της Επιτροπής είναι να ελέγχει κατά πόσον τα ενδεδειγμένα μέτρα που της κοινοποιούνται από κράτος μέλος είναι δικαιολογημένα, από νομική και πραγματική άποψη, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο ένα μηχάνημα να θέσει, όπως εκτίθεται στην παράγραφο 1 του αυτού άρθρου, σε κίνδυνο την υγεία ή την ασφάλεια προσώπων και, ενδεχομένως, κατοικίδιων ζώων, αγαθά ή το περιβάλλον (απόφαση της 15ης Ιουλίου 2015, CSF κατά Επιτροπής, T-337/13, EU:T:2015:502, σκέψη 101). Πρέπει να υπογραμμιστεί, ως απάντηση σε επιχείρημα που προέβαλε η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι η ανάλυση που πραγματοποιείται με την προμνησθείσα απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου, κατά την εξέταση του ισχυρισμού ότι οι εθνικές αρχές παραβίασαν την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, ισχύει και στην παρούσα υπόθεση, στην οποία προβάλλεται ότι οι εθνικές αρχές παρέβησαν διάταξη οδηγίας. Πράγματι, αμφότερες οι υποθέσεις αφορούν προβαλλόμενη μη συμμόρφωση των εθνικών αρχών προς αρχές ή νομικούς κανόνες της Ένωσης, την τήρηση των οποίων μπορούν να ελέγχουν τα εθνικά δικαστήρια.

41 Κατά συνέπεια, δεν μπορούν να γίνουν δεκτά τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή, εγκρίνοντας εθνικό μέτρο που λήφθηκε κατά παράβαση του άρθρου 20 της οδηγίας 2006/42, παρέβη τη διάταξη αυτή.

42 Εξάλλου, ως απάντηση στο επιχείρημα της προσφεύγουσας που αντλείται από τα προσκομισθέντα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας από τη Λεττονική Κυβέρνηση στοιχεία, σύμφωνα με το οποίο, κατ' ουσίαν, η Επιτροπή ωσαύτως δεν μπορούσε, χωρίς να παραβεί το άρθρο 20 της οδηγίας 2006/42, ούτε να εγκρίνει μη δεσμευτική, ίσως δε και ανύπαρκτη εθνική απόφαση, πρέπει να διευκρινιστεί ότι δεν αποκλείεται τα «ενδεδειγμένα μέτρα» που κράτος μέλος οφείλει να λάβει και να κοινοποιήσει στην Επιτροπή βάσει της ρήτρας διασφαλίσεως που προβλέπει το άρθρο 11 της εν λόγω οδηγίας να λάβουν τη μορφή μη μονομερών μέτρων ή μέτρων μη άμεσα δεσμευτικών. Εξάλλου, εάν τέτοια μέτρα

δεν ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω ρήτρας διασφαλίσεως, η εμβέλειά της θα μπορούσε να μειωθεί σημαντικά, διότι ούτε η Επιτροπή ούτε τα λοιπά κράτη μέλη, πλην αυτού που διέκρινε τον κίνδυνο που συνεπάγεται το μηχάνημα, δεν θα ενημερώνονταν για τον εν λόγω κίνδυνο, εφόσον ο κατασκευαστής του εν λόγω μηχανήματος, ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός του ή οι διανομείς λάμβαναν εθελοντικά μέτρα ή συμμορφώνονταν αυτοβούλως προς μη δεσμευτικά μέτρα. Συνεπώς, η κοινοποίηση, όπως εν προκειμένω, του γεγονότος ότι, κατόπιν ενέργειας των εθνικών αρχών, ο διανομέας έλαβε εθελοντικά μέτρα αποσύρσεως από την αγορά και μη διαθέσεως στην αγορά συνιστά, πράγματι, κοινοποίηση ενδεδειγμένου μέτρου που δύναται να οδηγήσει σε απόφαση της Επιτροπής, εκδιδόμενη βάσει του άρθρου 11, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/42.

43 Κατόπιν των ανωτέρω, ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από παράβαση του άρθρου 20 της οδηγίας 2006/42 εκ μέρους της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από παράβαση του άρθρου 5, παράγραφος 1, του άρθρου 6, παράγραφος 1, του άρθρου 7 και του άρθρου 11 της οδηγίας 2006/42

44 Μεταξύ των διατάξεων της οδηγίας 2006/42 που επικαλείται η προσφεύγουσα, το άρθρο 5, παράγραφος 1, προβλέπει ότι, πριν από τη διάθεση του μηχανήματος στην αγορά ή την έναρξη χρήσης του, ο κατασκευαστής ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός του πρέπει, μεταξύ άλλων, να εξασφαλίζει ότι το μηχάνημα πληροί τις σχετικές βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που παρατίθενται στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας, πρέπει να εφαρμόζει τις δέουσες διαδικασίες εκτιμήσεως της συμμορφώσεως, πρέπει να συντάσσει τη δήλωση συμμορφώσεως «ΕΚ» και πρέπει να επιθέτει τη σήμανση «CE» στο μηχάνημα. Το άρθρο 6, παράγραφος 1, ορίζει ότι τα κράτη μέλη δεν απαγορεύουν, περιορίζουν ή παρεμποδίζουν τη διάθεση στην αγορά ή την έναρξη χρήσεως μηχανήματος που είναι σύμφωνο προς τις διατάξεις της οδηγίας. Το άρθρο 7 προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι τα κράτη μέλη θεωρούν ότι είναι σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας τα μηχανήματα που φέρουν τη σήμανση «CE» και συνοδεύονται από τη δήλωση συμμορφώσεως «ΕΚ» και ότι τα μηχανήματα που κατασκευάζονται σύμφωνα με εναρμονισμένο πρότυπο, τα στοιχεία του οποίου έχουν δημοσιευθεί από την Επιτροπή στην Επίσημη Εφημερίδα, τεκμαίρεται ότι συμμορφώνονται προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που καλύπτονται από το εν λόγω εναρμονισμένο πρότυπο. Πρέπει να υπομνησθεί ότι το ίδιο το εναρμονισμένο πρότυπο ορίζεται στο άρθρο 2 ως «μη δεσμευτική τεχνική προδιαγραφή, εγκεκριμένη από οργανισμό τυποποίησης, δηλαδή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN), την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (Cenelec) ή το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων (ETSI), βάσει εντολής της Επιτροπής, η οποία χορηγείται σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται με την οδηγία 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και κανονισμών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών [(ΕΕ 1998, L 204, σ. 37)]». Τέλος, το άρθρο 11 της οδηγίας 2006/42, το οποίο παρατίθεται εν μέρει ανωτέρω στη σκέψη 16, καθορίζει τις προϋποθέσεις εφαρμογής της ρήτρας διασφαλίσεως.

45 Κατ’ ουσίαν, η προσφεύγουσα εκτιμά ότι συνιστά παράβαση των προαναφερθεισών διατάξεων η άρνηση της Επιτροπής, κατόπιν της αρνήσεως των λεττονικών αρχών, να δεχθεί ότι, όσον αφορά τη διάθεση στην αγορά ή την έναρξη χρήσεως πριν την 1η Σεπτεμβρίου 2013, η συμμόρφωση της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζει η οδηγία 2006/42 ήταν δυνατόν να τεκμαίρεται από τη συμμόρφωσή της προς το εναρμονισμένο πρότυπο EN 60335-2-77:2006.

46 Δεδομένου ότι το ζήτημα της ratione temporis εφαρμογής των διαφόρων σχετικών νομοθετημάτων είναι σημαντικό για την εξέταση του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως και των επ' αυτού επιχειρημάτων των διαδίκων, είναι σκόπιμο να υπομνησθούν οι ακόλουθες ημερομηνίες:

— από το 1993: εφαρμογή της πρώτης οδηγίας «σχετικά με τα μηχανήματα» και των τροποποιήσεών της, η κωδικοποίηση των οποίων οδήγησε στην οδηγία 98/37·

— 9 Ιουνίου 2006: δημοσίευση της οδηγίας 2006/42 στην Επίσημη Εφημερίδα·

— 6 Νοεμβρίου 2007: πρώτη δημοσίευση του εναρμονισμένου προτύπου ΕΝ 60335-2-77:2006 στην Επίσημη Εφημερίδα·

— 28 Μαρτίου 2009: τελευταία δημοσίευση του εναρμονισμένου προτύπου ΕΝ 60335-2-77:2006 στην Επίσημη Εφημερίδα·

— 29 Δεκεμβρίου 2009: κατάργηση της οδηγίας 98/37 και ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος των μέτρων μεταφοράς της οδηγίας 2006/42 στο εσωτερικό δίκαιο·

— 8 Απριλίου 2011: πρώτη δημοσίευση του εναρμονισμένου προτύπου ΕΝ 60335-2-77:2010 στην Επίσημη Εφημερίδα·

— 3 Σεπτεμβρίου 2012: βεβαίωση πιστότητας «ΕΚ» της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής, αναφερόμενη στο εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006·

— 1η Σεπτεμβρίου 2013: ορισθείσα από τη Cenelec ημερομηνία αποσύρσεως του εναρμονισμένου προτύπου ΕΝ 60335-2-77:2006.

47 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υποστήριξε κατ' αρχάς ότι ο λόγος ακυρώσεως που προέβαλε η προσφεύγουσα είναι αλυσιτελής. Συγκεκριμένα, η προσβαλλόμενη απόφαση απαγορεύει για το μέλλον κάθε εκ νέου διάθεση της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής στην αγορά ολόκληρης της Ένωσης και είναι βέβαιο ότι, τον Ιούνιο 2015, ημερομηνία εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, το μηχάνημα δεν ήταν σύμφωνο προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42, ανεξαρτήτως του κατά πόσον, μέχρι τις 31 Αυγούστου 2013, ήταν δυνατόν να ισχύει υπέρ αυτού τεκμήριο συμμορφώσεως προς τις απαιτήσεις αυτές λόγω της συμμορφώσεώς του προς το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006.

48 Η δε προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι τα στοιχεία αναφοράς του προτύπου που αντικατέστησε το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006 για τις «ελεγχόμενες με το πόδι [χορτοκοπτικές μηχανές] που λειτουργούν με τάση δικτύου», ήτοι του εναρμονισμένου προτύπου ΕΝ 60335-2-77:2010, δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα στις 8 Απριλίου 2011, χωρίς η Επιτροπή να αναφέρει ρητώς στην οικεία στήλη του πίνακα των τίτλων και στοιχείων αναφοράς των εναρμονισμένων προτύπων τα οποία αφορούσε η εν λόγω δημοσίευση την ημερομηνία λήξεως της ισχύος του τεκμηρίου συμμορφώσεως που αναγνωριζόταν βάσει του αντικατασταθέντος προτύπου. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει αναφορά στη σημείωση 1 της στήλης αυτής, όπου επισημαίνεται ότι «[γ]ενικά, η ημερομηνία λήξεως της ισχύος του τεκμηρίου συμμόρφωσης είναι η ημερομηνία απόσυρσης (“dow”), η οποία καθορίζεται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Τυποποίησης» αλλά ότι «εφιστάτ[ο] η προσοχή των χρηστών των προτύπων αυτών στο γεγονός ότι σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, αυτό μπορεί να αλλάξει». Εν προκειμένω, η ημερομηνία αποσύρσεως του εναρμονισμένου προτύπου ΕΝ 60335-2-77:2006 ήταν πράγματι, όπως αναγράφεται σε πολλά έγγραφα του οργανισμού τυποποιήσεως και στο ίδιο το πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2010, η 1η Σεπτεμβρίου 2013.

49 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι, κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταξύ της 8ης Απριλίου 2011 και της 31ης Αυγούστου 2013, οι δύο μορφές του εναρμονισμένου προτύπου ΕΝ 60335-2-77, αυτή του 2006 και αυτή του 2010, επέτρεπαν την ισχύ τεκμηρίου συμμορφώσεως των οικείων μηχανημάτων προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας της οδηγίας 2006/42. Μια τέτοια περίοδος παράλληλης ισχύος, που εξάλλου αντιστοιχεί στην περίοδο κατά την οποία είναι ακόμη δυνατή η διατήρηση των εθνικών προτύπων που δεν είναι συμβατά με τη νέα μορφή του εναρμονισμένου προτύπου, είναι απαραίτητη προκειμένου να έχουν οι παραγωγοί των μηχανημάτων τον χρόνο να προσαρμόσουν τα προϊόντα τους και, εφόσον είναι αναγκαίο, τις διαδικασίες και τα εργαλεία παραγωγής τους στις επιταγές της νέας μορφής του εναρμονισμένου προτύπου και να έχουν τον χρόνο να διαθέσουν τα μηχανήματα που τηρούν τις επιταγές του αντικατασταθέντος προτύπου. Θα ήταν απίθανο να υποτεθεί ότι ήδη από την 8η Απριλίου 2011, ημερομηνία δημοσιεύσεως του εναρμονισμένου προτύπου ΕΝ 60335-2-77:2010, από την μια ημέρα στην άλλη, τα μηχανήματα που είχαν σχεδιαστεί βάσει του εναρμονισμένου προτύπου ΕΝ 60335-2-77:2006 δεν μπορούσαν πλέον να κατασκευάζονται και να διατίθενται στο εμπόριο και ότι έπρεπε να κατασκευάζονται και να διατίθενται στο εμπόριο προϊόντα σύμφωνα με πρότυπο το οποίο, προ λίγων μόλις ημερών, δεν είχε επίσημο χαρακτήρα ως εναρμονισμένο πρότυπο.

50 Η προσφεύγουσα παραδέχεται ότι, για εξαιρετικούς λόγους, η Επιτροπή μπορεί να καθορίσει ως ημερομηνία λήξεως της ισχύος του τεκμηρίου συμμορφώσεως το οποίο αναγνωριζόταν βάσει της προηγούμενης μορφής του εναρμονισμένου προτύπου ημερομηνία προγενέστερη ή μεταγενέστερη της ημερομηνίας αποσύρσεως, αλλά, στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή θα έπρεπε να κάνει ειδική σχετική αναφορά στην οικεία στήλη της δημοσιεύσεως στην Επίσημη Εφημερίδα που αφορά τη νέα μορφή του εναρμονισμένου προτύπου, πράγμα που δεν συνέβη εν προκειμένω.

51 Για να υποστηρίξει την επιχειρηματολογία της, η προσφεύγουσα στηρίζεται, μεταξύ άλλων, σε δύο δημόσια έγγραφα της Επιτροπής, ήτοι στον «Οδηγό για την εφαρμογή της οδηγίας 2006/42/ΕΚ "για τα μηχανήματα" – 2η έκδοση Ιούνιος 2010» (παράγραφος 161, που φέρει τον τίτλο «Εξέλιξη της τεχνολογίας») και στον «Γαλάζιο Οδηγό για την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για τα προϊόντα – 2014» (σημείο 4.1.2.6, που φέρει τον τίτλο «Αναθεώρηση των εναρμονισμένων προτύπων»).

52 Στο μέτρο που η επιχειρηματολογία αντικρούσεως της Επιτροπής στηρίζεται στην υπόθεση ότι δεν υπήρξε, από τις 29 Δεκεμβρίου 2009 έως τις 8 Απριλίου 2011, κανένα εναρμονισμένο πρότυπο το οποίο να δημιουργεί, για τις «ελεγχόμενες με το πόδι [χορτοκοπτικές μηχανές] που λειτουργούν με τάση δικτύου», τεκμήριο συμμορφώσεως προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι οι παραγωγοί τέτοιων μηχανών δεν είχαν καμία άλλη επιλογή από το να συνεχίσουν να αναφέρονται στο πλέον πρόσφατο δημοσιευμένο εναρμονισμένο πρότυπο, ήτοι στο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006, για να αποδείξουν την τήρηση των απαιτήσεων αυτών, κατά μείζονα λόγο διότι το εν λόγω πρότυπο είχε μεταφερθεί στις εθνικές έννομες τάξεις, συγκεκριμένα στην ιταλική έννομη τάξη στην οποία υπόκειται η προσφεύγουσα, και τα εθνικά πρότυπα με τα οποία έγινε η μεταφορά του προτύπου αυτού στην ιταλική έννομη τάξη μπορούσαν να παραμείνουν εν ισχύ μέχρι την ημερομηνία αποσύρσεως που θα προβλεπόταν στο εναρμονισμένο πρότυπο που θα το αντικαθιστούσε. Κατά τη μεταγενέστερη της 8ης Απριλίου 2011 περίοδο και μέχρι την εν λόγω ημερομηνία αποσύρσεως, η διατήρηση των εθνικών προτύπων με τα οποία μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006 αποδεικνύει ότι εξακολουθούσε να είναι δυνατή η αναφορά στις διατάξεις του προτύπου αυτού, έστω και αν οι παραγωγοί μπορούσαν να αναφέρονται και στο νέο εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2010.

53 Η Επιτροπή, στο μέτρο που ο λόγος ακυρώσεως εξεταστεί επί της ουσίας, αντικρούει, υποστηριζόμενη από τη Λεττονική Κυβέρνηση, τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας. Υποστηρίζει ότι η οδηγία 2006/42 αντικατέστησε την οδηγία 98/37 και ότι τα κράτη μέλη όφειλαν, σύμφωνα με το άρθρο 26 της οδηγίας 2006/42, να εφαρμόσουν τις διατάξεις της οδηγίας αυτής από τις 29 Δεκεμβρίου 2009, ημερομηνία καταργήσεως της οδηγίας 98/37. Ωστόσο, ο λόγος για τον οποίο διαμορφώθηκε το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006 δεν ήταν άλλος από την παροχή δυνατότητας ισχύος τεκμηρίου

συμμορφώσεως προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 98/37. Το πρότυπο αυτό δεν θα παρείχε ποτέ τη δυνατότητα ισχύος τέτοιου τεκμηρίου όσον αφορά τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που επιβάλλονται δυνάμει της οδηγίας 2006/42. Αυτό εξηγεί το γεγονός ότι οι δημοσιεύσεις στην Επίσημη Εφημερίδα οι οποίες αναφέρονται στο εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2010 και αφορούν, όλες, τα εναρμονισμένα πρότυπα βάσει της οδηγίας 2006/42, ιδίως η δημοσίευση της 8ης Απριλίου 2011 που αναφέρει για πρώτη φορά το εν λόγω πρότυπο, δεν μνημονεύουν το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006 στις στήλες των πινάκων που αφορούν τα αντικατασταθέντα πρότυπα. Κατά συνέπεια, η σημείωση 1, μνεία της οποίας γίνεται στη δεύτερη από τις στήλες αυτές, αφορώσα την ημερομηνία λήξεως της ισχύος του τεκμηρίου συμμορφώσεως του αντικατασταθέντος προτύπου, την οποία σημείωση επικαλείται η προσφεύγουσα, προκειμένου να υποστηρίξει ότι είχε τη δυνατότητα να παραπέμπει στο εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006 μέχρι την ορισθείσα για το πρότυπο αυτό ημερομηνία αποσύρσεως, δεν ασκεί επιρροή εν προκειμένω. Γενικώς, τα στοιχεία που παρέχουν οι οργανισμοί τυποποιήσεως σχετικά με τις ημερομηνίες αποσύρσεως δεν είναι κρίσιμα προκειμένου να καθοριστεί αν η τήρηση εναρμονισμένου προτύπου συνεπάγεται τεκμήριο συμμορφώσεως προς τις σχετικές βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας, εφόσον η Επιτροπή δεν αναφέρει τις ημερομηνίες αυτές στις δημοσιεύσεις που αφορούν τα εναρμονισμένα πρότυπα.

54 Η Επιτροπή εκθέτει ότι, για τους λόγους αυτούς, όσον αφορά τις «ελεγχόμενες με το πόδι [χορτοκοπτικές μηχανές] που λειτουργούν με τάση δικτύου», ίσχυσαν τρεις διαφορετικές περίοδοι για τους κατασκευαστές, όσον αφορά την απόδειξη της συμμορφώσεως των προϊόντων τους προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται με τις διαδοχικές σχετικές οδηγίες. Μέχρι τις 28 Δεκεμβρίου 2009, τελευταία ημέρα εφαρμογής της οδηγίας 98/37, μπορούσαν να παραπέμπουν στο εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006 για να ισχύσει υπέρ αυτών τεκμήριο συμμορφώσεως των προϊόντων τους προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία αυτή. Από τις 29 Δεκεμβρίου 2009 και μέχρι τις 8 Απριλίου 2011, δεδομένου ότι η οδηγία 2006/42 είχε αντικαταστήσει την οδηγία 98/37, αλλά δεν είχε ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα κανένα εναρμονισμένο πρότυπο εφαρμοζόμενο βάσει της οδηγίας 2006/42 για τις «ελεγχόμενες με το πόδι [χορτοκοπτικές μηχανές] που λειτουργούν με τάση δικτύου», οι κατασκευαστές όφειλαν να αποδεικνύουν τη συμμόρφωση των μηχανημάτων τους προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονταν στην οδηγία 2006/42 με κάθε εναλλακτικό σε σχέση με την αναφορά σε εναρμονισμένο πρότυπο μέσο, μεταξύ άλλων με την περιεχόμενη στον τεχνικό φάκελο του προϊόντος αναφορά σε άλλα τεχνικά πρότυπα και προδιαγραφές, παραδείγματος χάριν σε εθνικούς κανόνες, σε μη εναρμονισμένα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα ή σε τεχνικές προδιαγραφές του κατασκευαστή. Τέλος, από τις 8 Απριλίου 2011, οι κατασκευαστές μπορούσαν να απολαύουν τεκμηρίου συμμορφώσεως προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42, αναφερόμενοι στο εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ-60335-2-77:2010. Κατά συνέπεια, στη δήλωση συμμορφώσεως «ΕΚ» της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής που συνετάγη τον Σεπτέμβριο 2012 δεν ήταν δυνατόν να γίνει αναφορά στο εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006 προκειμένου να ισχύσει τεκμήριο συμμορφώσεως προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42. Ομοίως, δεν ήταν δυνατόν να ισχύσει τέτοιο τεκμήριο υπέρ δειγμάτων που κατασκευάστηκαν το 2013 σύμφωνα με το εν λόγω πρότυπο.

55 Πρέπει κατ' αρχάς να εξετασθεί το επιχείρημα που προέβαλε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, σύμφωνα με το οποίο ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως που προέβαλε η προσφεύγουσα είναι αλυσιτελής, διότι η προσβαλλόμενη απόφαση απαγορεύει κάθε εκ νέου διάθεση της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής στην αγορά από της δημοσιεύσεώς της τον Ιούνιο του 2015, ήτοι για περίοδο μεταγενέστερη της περιόδου την οποία αφορά ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως, ο οποίος αναφέρεται σε ένα τμήμα των ετών 2012 και 2013.

56 Το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό

57 Συγκεκριμένα, ο εξεταζόμενος λόγος ακυρώσεως βάλλει κατά αποφάσεως με την οποία επιβεβαιώθηκε η εκτίμηση εθνικών αρχών όσον αφορά μηχανή που διατέθηκε στην αγορά το 2012 ή το 2013 πριν την 1η Σεπτεμβρίου, σύμφωνα με την οποία η εν λόγω μηχανή δεν πληρούσε τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42, λόγω του ότι δεν ήταν σύμφωνη προς το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2010, ενώ ο κατασκευαστής της επεκαλείτο τεκμήριο συμμορφώσεως προς τις απαιτήσεις αυτές, στηριζόμενο στη συμμόρφωση της μηχανής προς το πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006. Κατά συνέπεια, ο εξεταζόμενος λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο αμφισβητείται ευθέως η εκτίμηση αυτή, δεν μπορεί, αν αποδειχθεί βάσιμος, να είναι αλυσιτελής. Προστίθεται, παρεμπιπτόντως, ότι η προσφεύγουσα είχε και διατηρεί έννομο συμφέρον να ασκήσει προσφυγή κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως, μολονότι αυτή επιβεβαίωσε την οικειοθελή απόσυρση από την αγορά και την οικειοθελή μη διάθεση στην αγορά της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής, καθόσον η βαλλόμενη εκτίμηση οδηγεί με βεβαιότητα σε προσβολή φήμης, λαμβανομένης, μεταξύ άλλων, υπόψη της αναγνωρισιμότητας του σήματος της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής, και έχει ήδη οδηγήσει τις σουηδικές αρχές να δηλώσουν ότι η εν λόγω μηχανή έπρεπε να παύσει να χρησιμοποιείται. Η προσφεύγουσα έχει έννομο συμφέρον και στο μέτρο που η ενδεχόμενη ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως θα απέτρεπε την επανάληψη της προβαλλόμενης παρανομίας (βλ., συναφώς και κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 19ης Σεπτεμβρίου 1985, Hoogovens Groep κατά Επιτροπής, 172/83 και 226/83, EU:C:1985:355, σκέψη 19, και της 28ης Μαΐου 2013, Abdulrahim κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-239/12 P, EU:C:2013:331, σκέψεις 61 έως 83 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

58 Περαιτέρω, όσον αφορά την εξέταση του λόγου ακυρώσεως επί της ουσίας, πρέπει, προκαταρκτικώς, να υπομνησθεί ότι η αναφορά σε εναρμονισμένο πρότυπο αποτελεί μία μόνον από τις δυνατότητες που διαθέτει ένας κατασκευαστής προκειμένου να αποδείξει ότι ένα από τα μηχανήματά του πληροί τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στη σχετική οδηγία. Συγκεκριμένα, τόσο η οδηγία 98/37, στο άρθρο 8 και στα παραρτήματα V ή VI, όσο και η οδηγία 2006/42, στο άρθρο 12 και στα παραρτήματα VII, VIII, IX ή X, προβλέπουν διαδικασίες για την εκτίμηση της συμμορφώσεως που δεν στηρίζονται κατ' ανάγκην σε εναρμονισμένα πρότυπα των οποίων τα στοιχεία αναφοράς έχουν δημοσιευθεί.

59 Εντούτοις, εν προκειμένω, αφενός, η Επιτροπή στήριξε, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση και την προαναφερθείσα στη σκέψη 18 επιστολή, το συμπέρασμά της περί μη τηρήσεως των βασικών απαιτήσεων υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42 μόνον στη διαπίστωση περί της μη συμμορφώσεως της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής προς το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2010. Αφετέρου, η προσφεύγουσα, από την πλευρά της, δεν προσπάθησε, ούτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον των λεττονικών αρχών ούτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής, να αποδείξει τη συμμόρφωση της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42 με άλλον τρόπο, παρά μόνον αναφερόμενη στο εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006. Πρέπει, συνεπώς, να εξακριβωθεί κατά πόσον το τελευταίο αυτό εναρμονισμένο πρότυπο, προς το οποίο ούτε η Επιτροπή ούτε οι λεττονικές αρχές αμφισβήτησαν ότι ήταν σύμφωνη η επίμαχη χλοοκοπτική μηχανή, μπορούσε ή όχι να δημιουργήσει υπέρ της εν λόγω μηχανής τεκμήριο συμμορφώσεως προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42 από τις 3 Σεπτεμβρίου 2012, ημερομηνία κατά την οποία συνετάγη η δήλωση συμμορφώσεως «ΕΚ» που αφορούσε την εν λόγω χλοοκοπτική μηχανή, μέχρι τις 31 Αυγούστου 2013, τελευταία ημερομηνία παραγωγής της σύμφωνα με την προσφεύγουσα.

60 Όπως προεκτέθηκε στη σκέψη 44, δυνάμει του άρθρου 7 της οδηγίας 2006/42, ειδικότερα δε δυνάμει των παραγράφων 2 και 3 της διατάξεως αυτής, η δημοσίευση από την Επιτροπή των στοιχείων αναφοράς εναρμονισμένου προτύπου στην Επίσημη Εφημερίδα είναι εκείνη που του προσδίδει νομική αξία, δημιουργούσα υπέρ των κατασκευαστών μηχανημάτων ή των εξουσιοδοτημένων αντιπροσώπων τους τεκμήριο συμμορφώσεως των μηχανημάτων, τα οποία διαθέτουν στο εμπόριο και τα οποία είναι σύμφωνα προς το εν λόγω πρότυπο, προς τις σχετικές βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην αυτή οδηγία και καλύπτονται από το εν

λόγω δημοσιευμένο εναρμονισμένο πρότυπο. Επισημαίνεται, παρεμπιπτόντως, ότι ο μηχανισμός ήταν κατ' ουσίαν ο ίδιος, με την επιφύλαξη μεταφοράς του εναρμονισμένου προτύπου στην εσωτερική έννομη τάξη ως εθνικού προτύπου, υπό το κράτος της οδηγίας 98/37, το άρθρο 5, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της οποίας προέβλεπε ότι «[ό]ταν ένα εθνικό πρότυπο, που αποτελεί μεταγραφή εναρμονισμένου προτύπου, τα στοιχεία του οποίου [είχαν] δημοσιευθεί *στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, [κάλυπτε] μία ή περισσότερες βασικές απαιτήσεις ασφαλείας, η μηχανή ή το εξάρτημα ασφαλείας που [είχε κατασκευαστεί] σύμφωνα προς το πρότυπο αυτό, θεωρείτ[ο] σύμφωνο προς τις σχετικές βασικές απαιτήσεις». Κατά συνέπεια, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας M. Campos Sánchez-Bordona στο σημείο 54 των προτάσεών του επί της υποθέσεως James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:63), τις οποίες επικαλέστηκε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι σχετικές με τη δημοσίευση των εναρμονισμένων προτύπων αποφάσεις αποτελούν νομικές πράξεις δυνάμενες να προσβληθούν με προσφυγή ακυρώσεως (βλ., συναφώς, απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction, C-613/14, EU:C:2016:821, σκέψεις 38 έως 43). Με τη διάταξη της 25ης Μαΐου 2004, Schmoldt κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-264/03, EU:T:2004:157, σκέψεις 91 έως 94), το Γενικό Δικαστήριο διευκρίνισε ότι επρόκειτο για πράξεις γενικής ισχύος. Εντεύθεν συνάγεται ότι το καθεστώς αυτού του είδους των δημοσιεύσεων είναι το καθεστώς των γενικής ισχύος πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης.

61 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 7 της οδηγίας 2006/42 αφορά χωρίς περιορισμούς τα εναρμονισμένα πρότυπα των οποίων τα στοιχεία αναφοράς αποτέλεσαν αντικείμενο δημοσιεύσεως στην Επίσημη Εφημερίδα, χωρίς το πεδίο εφαρμογής και το περιεχόμενό του να περιορίζονται στα εναρμονισμένα πρότυπα των οποίων τα στοιχεία αναφοράς δημοσιεύτηκαν βάσει αυτής της οδηγίας. Η διάταξη αυτή εμποδίζει, συνεπώς, να θεωρηθεί ότι οι δημοσιεύσεις στοιχείων αναφοράς εναρμονισμένων προτύπων οι οποίες πραγματοποιήθηκαν βάσει της οδηγίας 98/37 καταργήθηκαν σιωπηρώς συγχρόνως με την οδηγία αυτή. Εντεύθεν συνάγεται ότι τα εναρμονισμένα πρότυπα των οποίων τα στοιχεία αναφοράς δημοσιεύτηκαν βάσει της οδηγίας 98/37 εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 7 της οδηγίας 2006/42, εφόσον δεν έχει ρητώς καταργηθεί η απόφαση που τους προσδίδει νομική αξία ώστε να δημιουργούν τεκμήριο συμμορφώσεως προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία η οποία έχει εφαρμογή κατά τον χρόνο διαθέσεως στην αγορά ή ενάρξεως χρήσεως του οικείου μηχανήματος, ήτοι η δημοσίευση των στοιχείων αναφοράς τους στην Επίσημη Εφημερίδα. Η ερμηνεία αυτή είναι συνεπής προς τις διατάξεις του άρθρου 25, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/42, σύμφωνα με τις οποίες «οι παραπομπές στην καταργούμενη οδηγία [98/37] θεωρείται ότι γίνονται στην παρούσα οδηγία και θα πρέπει να αναγιγνώσκονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος XII». Οι διατάξεις αυτές αποσκοπούν, γενικώς, στο να αποφευχθεί να καταστούν άνευ αντικειμένου νομικές πράξεις ή διατάξεις η εφαρμογή των οποίων συνδεόταν αρχικώς με διατάξεις της οδηγίας 98/37, απλώς και μόνον λόγω της καταργήσεως της οδηγίας 98/37 και της αντικαταστάσεώς της από την οδηγία 2006/42, και να δημιουργηθεί, ενδεχομένως, κενό δικαίου (βλ., συναφώς και κατ' αναλογίαν, απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2003, Ιρλανδία κατά Επιτροπής, C-339/00, EU:C:2003:545, σκέψεις 35 έως 39). Εν προκειμένω, ο πίνακας του παραρτήματος XII της οδηγίας 2006/42 θεμελιώνει πράγματι αντιστοιχία μεταξύ του άρθρου 5, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 98/37 και του άρθρου 7, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας 2006/42, στα οποία στηρίχθηκαν διαδοχικώς οι δημοσιεύσεις των στοιχείων αναφοράς των εναρμονισμένων προτύπων στην Επίσημη Εφημερίδα.

62 Κατά συνέπεια, το ζήτημα που ανακύπτει εν προκειμένω είναι κατά πόσον ή δημοσίευση των στοιχείων αναφοράς του εναρμονισμένου προτύπου EN 60335-2-77:2006, που αρχικώς πραγματοποιήθηκε βάσει της οδηγίας 98/37 από την Επιτροπή [πρώτη δημοσίευση στις 6 Νοεμβρίου 2007 (ΕΕ 2007, C 254, σ. 52), τελευταία δημοσίευση στις 28 Μαρτίου 2009 (ΕΕ 2009, C 74, σ. 55)] και ίσχυσε, όπως προαναφέρθηκε, δυνάμει του άρθρου 7 της οδηγίας 2006/42 για την περίοδο μέχρι την κατάργησή του, αποτέλεσε αντικείμενο ρητής καταργήσεως πριν ή κατά τη διάρκεια της επίμαχης εν προκειμένω περιόδου μεταξύ της 3ης Σεπτεμβρίου 2012 (ημερομηνίας της δηλώσεως συμμορφώσεως «ΕΚ» της επίμαχης χλοοκτοπτικής μηχανής) και της 31ης Αυγούστου 2013 (ημερομηνίας κατά την οποία έπαυσε, κατά την προσφεύγουσα, η κατασκευή της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής). Υπενθυμίζεται ότι δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους ότι η εν λόγω δημοσίευση σε κάθε

περίπτωση δεν ίσχυε πλέον όσον αφορά τη δημιουργία υπέρ των μηχανημάτων που διατέθηκαν στην αγορά ή τέθηκαν σε χρήση από 1ης Σεπτεμβρίου 2013 τεκμηρίου συμμορφώσεως προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42 διότι, κατά την άποψη της προσφεύγουσας, η 1η Σεπτεμβρίου 2013 είναι η ημερομηνία αποσύρσεως αυτής της μορφής του εναρμονισμένου προτύπου που ορίστηκε με την επόμενη μορφή ΕΝ 60335-2-77:2010.

63 Ελλείψει σιωπηρής καταργήσεως πράξεως γενικής ισχύος, απορρέουσας από τη μη συμβατότητά της προς μεταγενέστερη διάταξη δικαίου υπέρτερης ισχύος, και ελλείψει ανακοινώσεως, κατά τη δημοσίευση της πράξεως, αναφέρουσας ότι η διάρκεια ισχύος της θα είναι περιορισμένη, η κατάργηση μιας τέτοιας πράξεως δεν μπορεί να προκύπτει παρά μόνον από νέα απόφαση της αρμόδιας αρχής, η οποία έχει επίσης δημοσιευθεί. Πρέπει συναφώς να υπομνησθεί ότι η αρχή της ασφάλειας δικαίου, που αποτελεί γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, απαιτεί η νομοθεσία και οι ρυθμίσεις της Ένωσης να είναι σαφείς και ακριβείς και, ειδικότερα, οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν να προβλέψουν την εφαρμογή τους (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 9ης Ιουλίου 1981, Gondrand και Garancini, 169/80, EU:C:1981:171, σκέψη 17, και της 22ας Φεβρουαρίου 1984, Kloppenburg, 70/83, EU:C:1984:71, σκέψη 11). Ειδικότερα, όπως έχει κριθεί με την απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 1997, Deutsche Bahn κατά Επιτροπής (T-229/94, EU:T:1997:155, σκέψη 113), η αρχή της ασφάλειας δικαίου σκοπεί στη διασφάλιση του προβλέψιμου των καταστάσεων και των εννόμων σχέσεων τις οποίες διέπει το δίκαιο της Ένωσης. Προς τούτο, έχει θεμελιώδη σημασία η εκ μέρους των θεσμικών οργάνων τήρηση της αρχής της μη αλλοιώσεως των πράξεων που έχουν εκδώσει, οι οποίες επηρεάζουν τη νομική και πραγματική κατάσταση των υποκειμένων δικαίου, οπότε τα θεσμικά όργανα μπορούν να τροποποιήσουν τις πράξεις αυτές μόνο στο πλαίσιο των κανόνων που διέπουν την αρμοδιότητα και τη διαδικασία.

64 Εν προκειμένω, οι διαδοχικές δημοσιεύσεις στην Επίσημη Εφημερίδα των στοιχείων αναφοράς του εναρμονισμένου προτύπου ΕΝ 60335-2-77:2006 δεν περιέχουν ημερομηνία λήξεως της ισχύος καθεμίας από τις δημοσιεύσεις αυτές, μολονότι οι δημοσιεύσεις πραγματοποιήθηκαν μετά την έκδοση της οδηγίας 2006/42. Επιπλέον, καμία από τις δημοσιεύσεις των στοιχείων αναφοράς των εναρμονισμένων προτύπων που πραγματοποιήθηκαν στη συνέχεια βάσει της νέας αυτής οδηγίας και κανένα άλλο έγγραφο που δημοσίευσε η Επιτροπή δεν παρέχουν ενδείξεις σχετικά με την κατάργηση της δημοσιεύσεως του εναρμονισμένου προτύπου ΕΝ 60335-2-77:2006, παρά μόνον μέσω της σημειώσεως 1 της φέρουσας τον τίτλο «Ημερομηνία λήξης της ισχύος του τεκμηρίου συμμόρφωσης του αντικατασταθέντος προτύπου» στήλης των πινάκων των δημοσιεύσεων που περιέχουν τα στοιχεία αναφοράς του εναρμονισμένου προτύπου ΕΝ 60335-2-77:2010. Υπενθυμίζεται ότι η εν λόγω σημείωση αναφέρει ότι «[γ]ενικά, η ημερομηνία λήξεως της ισχύος του τεκμηρίου συμμόρφωσης [του αντικατασταθέντος προτύπου] είναι η ημερομηνία απόσυρσης (“dow”), η οποία καθορίζεται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Τυποποίησης» αλλά ότι «εφιστάτ[ο] η προσοχή των χρηστών των προτύπων αυτών στο γεγονός ότι σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, αυτό μπορεί να αλλάξει». Εν προκειμένω, όπως προεκτέθηκε στη σκέψη 10, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Τυποποίησης Cenelec όρισε με το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2010 την 1η Σεπτεμβρίου 2013 ως ημερομηνία αποσύρσεως του αντικατασταθέντος εναρμονισμένου προτύπου ΕΝ 60335-2-77:2006 και, κατά συνέπεια, η κατάργηση της δημοσιεύσεως των στοιχείων αναφοράς του τελευταίου αυτού προτύπου έλαβε χώρα κατά την ημερομηνία αυτή. Υπό τις συνθήκες αυτές, η συμμόρφωση της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής προς το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006 μπορούσε, αντίθετα προς όσα υποστηρίζουν η Επιτροπή και η Λεττονική Κυβέρνηση, να δημιουργήσει τεκμήριο συμμορφώσεως της εν λόγω μηχανής προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42 για διάθεση στην αγορά ή έναρξη χρήσεως μέχρι και τις 31 Αυγούστου 2013.

65 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι η άποψη που υποστηρίζει η Επιτροπή προσκρούει, εξάλλου, στην οικονομία του συστήματος που υιοθετούν οι δύο διαδοχικές οδηγίες 98/37 και 2006/42, με σκοπό τη δημιουργία, για το σύνολο της επικράτειας της Ένωσης, ενός αποτελεσματικού μηχανισμού ο οποίος, με τη συμμετοχή των οργανισμών τυποποιήσεως που έχει εξουσιοδοτήσει η Επιτροπή, παρέχει στους κατασκευαστές και στους εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους τους τη δυνατότητα να τηρούν τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας όσον αφορά τα μηχανήματα που διαθέτουν στο εμπόριο,

εντός πλαισίου που τους προσφέρει κάποια ασφάλεια και απλοποίηση της διαθέσεως στην αγορά όλων των κρατών μελών, παρέχοντας επίσης σημαντικές εγγυήσεις στο κοινό. Συγκεκριμένα, χωρίς να αποτελεί τη μόνη δυνατότητα ενός κατασκευαστή ή του εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου του για να αποδείξει την τήρηση των απαιτήσεων αυτών, η συμμόρφωση προς εκδοθέν από τους οργανισμούς αυτούς εναρμονισμένο πρότυπο, τα στοιχεία αναφοράς του οποίου έχουν δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα, τους παρέχει τη δυνατότητα, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας χαρακτηριζόμενης από σαφήνεια, να απολαύουν, όσον αφορά το οικείο προϊόν, τεκμηρίου συμμορφώσεως προς τις βασικές απαιτήσεις που καλύπτονται από το εν λόγω εναρμονισμένο πρότυπο. Τόσο η οδηγία 98/37, με το άρθρο 5 αυτής, όσο και η οδηγία 2006/42, με το άρθρο 7 αυτής, περιέχουν συναφώς διατάξεις που προσδίδουν ιδιαίτερη σημασία στον μηχανισμό συμμορφώσεως προς τα δημοσιευμένα εναρμονισμένα πρότυπα. Το τελευταίο αυτό άρθρο ενισχύει μάλιστα τη σημασία αυτή, διαχωρίζοντας τη δυνατότητα αναφοράς στα εναρμονισμένα αυτά πρότυπα για τη δημιουργία του προαναφερθέντος τεκμηρίου από την ύπαρξη εθνικών προτύπων που «μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο» τα εναρμονισμένα πρότυπα.

66 Η άποψη της Επιτροπής όμως, η οποία προϋποθέτει ότι όλα τα εναρμονισμένα πρότυπα που εκδόθηκαν αρχικώς βάσει της οδηγίας 98/37 στερούνται της ικανότητας δημιουργίας τεκμηρίου συμμορφώσεως προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42, συνεπάγεται πολύ σημαντικό περιορισμό του αριθμού των εναρμονισμένων προτύπων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια της αρχικής περιόδου εφαρμογής της τελευταίας αυτής οδηγίας και πλήττει, συνεπώς, την αποτελεσματικότητα του συστήματος. Συναφώς, η τελευταία δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα των «τίτλων και στοιχείων αναφοράς εναρμονισμένων προτύπων βάσει της οδηγίας [98/37]», τον Μάρτιο του 2009, περιλαμβάνει 57 σελίδες (ΕΕ 2009, C 74, σ. 4), ενώ η αντίστοιχη πρώτη δημοσίευση βάσει της οδηγίας 2006/42, τον Σεπτέμβριο του 2009, περιλαμβάνει μόνο 26 σελίδες (ΕΕ 2009, C 214, σ. 1) και η ανάλογη δεύτερη δημοσίευση, που πραγματοποιήθηκε λίγο πριν τη θέση σε εφαρμογή των μέτρων μεταφοράς της οδηγίας 2006/42, στις 29 Δεκεμβρίου 2009, περιλαμβάνει ακόμη μόνο 37 σελίδες (ΕΕ 2009, C 309, σ. 29). Δεδομένου ότι σε μία σελίδα των δημοσιεύσεων αυτών απαριθμούνται κατά μέσο όρο δέκα περίπου εναρμονισμένα πρότυπα, η άποψη της Επιτροπής θα είχε ως αποτέλεσμα, κατά τον χρόνο της συγκεκριμένης θέσεως σε εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας 2006/42, κατά τα τέλη Δεκεμβρίου του 2009, οι κατασκευαστές να μπορούν να χρησιμοποιήσουν περίπου 200 λιγότερα εναρμονισμένα πρότυπα, σε σχέση με τη λήξη της περιόδου εφαρμογής της οδηγίας 98/37, προκειμένου να αποδείξουν την ύπαρξη τεκμηρίου συμμορφώσεως των προϊόντων τους προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται με τη νέα οδηγία, πράγμα που αντιφάσκει προς τον σημαντικό ρόλο που οι δύο διαδοχικές οδηγίες αποδίδουν στον μηχανισμό συμμορφώσεως προς τα εναρμονισμένα πρότυπα. Πρέπει να επισημανθεί ότι μόνον όταν διενεργήθηκε η δημοσίευση του Απριλίου του 2011 (ΕΕ 2011, C 110, σ. 1) κατέστη και πάλι συγκρίσιμος, για τις δύο οδηγίες, ο όγκος των εναρμονισμένων προτύπων των οποίων τα στοιχεία αναφοράς δημοσιεύτηκαν.

67 Η αντίθεση προς την οικονομία του συστήματος το οποίο καθιερώνουν οι δύο διαδοχικές οδηγίες 98/37 και 2006/42 καταδεικνύεται πλήρως από την προεκτεθείσα στη σκέψη 54 διαδοχή των τριών περιόδων που προσδιόρισε η Επιτροπή, η οποία έχει ως αποτέλεσμα ένας τύπος μηχανήματος που αποτέλεσε για διάστημα πολλών ετών αντικείμενο δημοσιευμένου εναρμονισμένου προτύπου να «στερείται εναρμονισμένου προτύπου» για ένα διόλου ευκαταφρόνητο χρονικό διάστημα (περίπου δέκα πέντε μήνες για τις «ελεγχόμενες με το πόδι [χορτοκοπτικές μηχανές] που λειτουργούν με τάση δικτύου»), πριν υπαχθεί εκ νέου σε νέο δημοσιευμένο εναρμονισμένο πρότυπο. Βεβαίως, η ερμηνεία της Επιτροπής δεν δημιουργεί κενό δικαίου, διότι οι κατασκευαστές και οι εξουσιοδοτημένοι αντιπρόσωποί τους έχουν άλλα μέσα, πλην της προσφυγής στα εναρμονισμένα πρότυπα των οποίων τα στοιχεία αναφοράς έχουν δημοσιευθεί, προκειμένου να αποδείξουν την τήρηση των βασικών απαιτήσεων υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στη σχετική οδηγία για τα μηχανήματα που επιθυμούν να διαθέσουν στο εμπόριο. Εντούτοις, πρέπει να επισημανθεί ότι η χρήση αυτών των άλλων μέσων είναι λιγότερο ευχερής. Κατά συνέπεια, η άποψη της Επιτροπής δεν συμβάλλει, τουλάχιστον κατά τη διάρκεια ορισμένης περιόδου, στη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των

εμπορευμάτων στην εσωτερική αγορά, διασφαλίζοντας συγχρόνως ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των χρηστών, όπως απαιτεί η νομική βάση της οδηγίας 2006/42, ήτοι το άρθρο 114 ΣΛΕΕ.

68 Είναι αλήθεια ότι, όπως υπογράμμισε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42 είναι, από διάφορες απόψεις, πιο προωθημένες από αυτές που ορίζονται στην οδηγία 98/37, όμως, στην περίπτωση αυτή, εναπέκειτο στην Επιτροπή, εφόσον παρίστατο ανάγκη, να ευνοήσει την ταχεία έκδοση, για ορισμένους τύπους μηχανημάτων ή λοιπών εξοπλισμών που αφορούσε η νέα οδηγία, ενός νέου εναρμονισμένου προτύπου παρέχοντος τη δυνατότητα συμμορφώσεως προς τις νέες αυτές απαιτήσεις και να δηλώσει, εφόσον παρίστατο ανάγκη, σε ειδικές περιπτώσεις, ότι ένα δημοσιευμένο βάσει της οδηγίας 98/37 εναρμονισμένο πρότυπο δεν μπορούσε να δημιουργήσει τεκμήριο συμμορφώσεως προς τις εν λόγω νέες απαιτήσεις. Εξάλλου, το άρθρο 10 της οδηγίας 2006/42 προβλέπει «διαδικασία αμφισβήτησης εναρμονισμένου προτύπου», η οποία μπορεί να κινηθεί από κράτος μέλος ή από την Επιτροπή και η οποία μπορεί να καταλήξει, μεταξύ άλλων, στη διατήρηση με όρους ή στην απόσυρση των στοιχείων του εν λόγω εναρμονισμένου προτύπου από την Επίσημη Εφημερίδα. Εντούτοις, στις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή οφείλει να αναφέρει, στη φέρουσα τον τίτλο «Ημερομηνία λήξης της ισχύος του τεκμηρίου συμμόρφωσης του αντικατασταθέντος προτύπου» στήλη των πινάκων δημοσιεύσεως των τίτλων και στοιχείων αναφοράς των εναρμονισμένων προτύπων βάσει της οδηγίας 2006/42, ημερομηνία διαφορετική από την ημερομηνία αποσύρσεως, εάν το εν λόγω εναρμονισμένο πρότυπο έχει πράγματι αντικατασταθεί, ή να αναφέρει στην Επίσημη Εφημερίδα, με άλλο ενδεδειγμένο τρόπο, την κατάργηση της δημοσιεύσεως των στοιχείων αναφοράς του εν λόγω εναρμονισμένου προτύπου σε περίπτωση που το πρότυπο αυτό δεν έχει ακόμη αντικατασταθεί. Όπως προεκτέθηκε στη σκέψη 64, η έλλειψη ειδικής μνείας, είτε στους πίνακες δημοσιεύσεως των τίτλων και στοιχείων αναφοράς των εναρμονισμένων προτύπων βάσει της οδηγίας 2006/42 είτε με άλλο τρόπο, υποδηλώνει, εξ αντιδιαστολής, σύμφωνα με τη σημείωση 1 της στήλης που φέρει τον τίτλο «Ημερομηνία λήξης της ισχύος του τεκμηρίου συμμόρφωσης του αντικατασταθέντος προτύπου», ότι η ημερομηνία αυτή αντιστοιχεί στην ορισθείσα από τον οργανισμό τυποποιήσεως ημερομηνία αποσύρσεως. Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι οι μορφές που έλαβε, κατά την εξέλιξή της, η οδηγία «σχετικά με τα μηχανήματα», την πρώτη μορφή της οποίας αποτέλεσε η οδηγία 89/392/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1989, για την προσέγγιση της νομοθεσίας των κρατών μελών σχετικά με τις μηχανές (ΕΕ 1989, L 183, σ. 9), ακόμη και όταν οδήγησαν στην κατάργηση των προηγούμενων μορφών ή σε ουσιώδεις συμπληρώσεις, δεν οδήγησαν στη γενική κατάργηση των δημοσιεύσεων των εναρμονισμένων προτύπων οι οποίες πραγματοποιήθηκαν υπό το κράτος των προηγούμενων μορφών της οδηγίας (βλ., παραδείγματος χάριν, ΕΕ 2000, C 252, σ. 5).

69 Πρέπει, τέλος, να υπομνησθεί ότι η συμμόρφωση προς εναρμονισμένο πρότυπο του οποίου τα στοιχεία αναφοράς δημοσιεύθηκαν, βάσει της οδηγίας 98/37, κατά την περίοδο εφαρμογής της οδηγίας 2006/42 και πριν την ημερομηνία λήξεως της ισχύος του τεκμηρίου συμμορφώσεως προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας το οποίο δημιουργεί η συμμόρφωση προς το πρότυπο αυτό, δημιουργεί, ακριβώς, μόνον τεκμήριο συμμορφώσεως προς τις απαιτήσεις αυτές. Συναφώς, σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος και, συνακόλουθα, η Επιτροπή έκριναν ότι μηχάνημα, καίτοι σύμφωνο προς ένα τέτοιο εναρμονισμένο πρότυπο, εντούτοις δεν πληρούσε τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42, δεν θα εμποδίζονταν να εφαρμόσουν τη ρήτρα διασφαλίσεως που προβλέπει το άρθρο 11 της εν λόγω οδηγίας, φέροντας όμως το βάρος αποδείξεως της παραβάσεως των εν λόγω βασικών απαιτήσεων.

70 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ορθώς η προσφεύγουσα υποστήριξε, κατ' ουσίαν, ότι υπέρ της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής ίσχυε τεκμήριο συμμορφώσεως προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42 από τις 3 Σεπτεμβρίου 2012, ημερομηνία κατά την οποία συνετάγη η δήλωση συμμορφώσεως «ΕΚ» που την αφορούσε, έως τις 31 Αυγούστου 2013, τελευταία ημερομηνία παραγωγής της μηχανής αυτής, κατά δήλωση της προσφεύγουσας. Πράγματι, το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006, προς το οποίο δεν αμφισβητείται ότι ήταν σύμφωνη η επίμαχη χλοοκοπτική μηχανή, μπορούσε, μεταξύ αυτών των ημερομηνιών, να δημιουργήσει υπέρ

της μηχανής αυτής, για τη διάθεση στην αγορά ή την έναρξη χρήσεως, τεκμήριο συμμορφώσεως προς τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην εν λόγω οδηγία, στο μέτρο που το πρότυπο αυτό, μολονότι τα στοιχεία αναφοράς του δημοσιεύτηκαν βάσει της οδηγίας 98/37, εξακολουθούσε να ισχύει βάσει της οδηγίας 2006/42, ελλείψει αντίθετης μνείας δημοσιευθείσας από την Επιτροπή στην Επίσημη Εφημερίδα, μέχρι την ημερομηνία αποσύρσεως που όρισε ο οργανισμός τυποποιήσεως κατά την έκδοση του εναρμονισμένου προτύπου που το διαδέχθηκε, ήτοι την 1η Σεπτεμβρίου 2013.

71 Κατά συνέπεια η Επιτροπή, απορρίπτοντας συναφώς την άποψη της προσφεύγουσας, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο. Εξάλλου, δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν στηρίζεται, όπως προεκτέθηκε στη σκέψη 59, στη συγκεκριμένη απόδειξη παραβάσεως των βασικών απαιτήσεων υγείας και ασφάλειας που ορίζονται στην οδηγία 2006/42, αλλά μόνον στη μη συμμόρφωση της επίμαχης χλοοκοπτικής μηχανής προς το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2010, ενώ η συμμόρφωσή της προς το εναρμονισμένο πρότυπο ΕΝ 60335-2-77:2006 δημιουργούσε ακόμη, κατά την επίμαχη περίοδο, υπέρ αυτής τεκμήριο συμμορφώσεως προς τις εν λόγω απαιτήσεις, πρέπει να γίνει δεκτός ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως που προβάλλει η προσφεύγουσα και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση.

Επί των δικαστικών εξόδων

72 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της προσφεύγουσας, περιλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων.

73 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Κατά συνέπεια, η Δημοκρατία της Λεττονίας φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2015/902 της Επιτροπής, της 10ης Ιουνίου 2015, σχετικά με μέτρο που έλαβε η Λεττονία σύμφωνα με την οδηγία 2006/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την απαγόρευση της διάθεσης στην αγορά χλοοκοπτικής μηχανής που κατασκευάζεται από την GGP Italy SpA.

2) Απορρίπτει κατά τα λοιπά την προσφυγή.

3) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει τα δικαστικά της έξοδα και καταδικάζεται στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Global Garden Products Italy SpA (GGP Italy) στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας και της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων.

4) Η Δημοκρατία της Λεττονίας φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Gervasoni Madise Csehi

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 26 Ιανουαρίου 2017.

(υπογραφές)